

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1617208040
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1617208040.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: P. J., B.. XX.XX.XXXX, Z. Č.. XXX, o zaplatenie úroku z úveru vo výške 28 % ročne zo sumy 2.814,75 eur od 12.07.2017 do zaplatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 09. októbra 2018, č.k. 30Csp/77/2017-266, taktó

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie úroku z istiny vo výške 28% zo sumy 2 814,75 eura ročne od 12.07.2017 do zaplatenia, po tom, ako vydal dňa 03.10.2017 vo veci platobný rozkaz, ktorým vyhovel žalobe v časti istinu vo výške 2.814,75 eura, avšak vo zvyšnej časti, a to úroku z istiny vo výške 28% zo sumy 2.814,75 eura ročne od 12.07.2017 do zaplatenia, platobný rozkaz nevydal a preto táto časť zostala predmetom konania. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu.
2. Poukázal na to, že žalobca v časti uplatneného úroku žalobu odôvodnil tým, že dňa 05.01.2010 uzavrel so žalovanou zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej pre žalovanú zriadil a viedol účet č. U.. Žalovaná bola povinná mať na účte dostatok finančných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru, poplatkov v zmysle sadzobníka a akýchkoľvek finančných záväzkov voči banke. Vzhľadom na porušenie uvedenej zmluvnej povinnosti žalovanou tým, že sa dostala na účte do nepovoleného prečerpania vo výške žalovanej istiny a tento dlh nevyrovnala, zatvoril účet žalovanej č. U. o čom žalovanú informoval posledným výpisom z účtu. Pred zatvorením účtu vykonal dňa 11.07.2017 internú účtovnú transakciu (prevod), kedy debetný zostatok na účte previedol na svoj vnútorný pohľadávkový účet. V súlade s bodom 3.12 všeobecných obchodných podmienok v spojení s výveskou úrokových sadzieb je istina 2.814,75 eura úročená úrokom vo výške 28% ročne, a to až do vyplatenia celej pohľadávky, až do jej vrátenia, teda aj po predčasnom zosplatnení.
3. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že v zmluve o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 05.01.2010 sa strany dohodli na zriadení bežného účtu, typ účtu: Osobný, s číslom XXXXXXXXXXXX/XXXX. Z výpisu z účtu žalovanej vyplýva, že výška zostatku predstavuje 2.814,75 eura.
4. Po právnej stránke vec uplatnený nárok posúdil podľa § 497, § 502 ods. 1, § 708 ods. 1 a 2, § 709 ods. 1, § 710, § 711 ods. 1, § 712 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, 2, 8 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Poukázal na to, že žalobca svoj nárok na debetný úrok vo výške 28% ročne zo sumy 2.814,75 eura od 12.07.2017 do zaplatenia odvodzoval od všeobecných obchodných podmienok. Zo žaloby vyplynulo, že žalobca zatvoril účet žalovanej ku dňu 11.07.2017. Z uvedeného možno konštatovať, že žalobca tým

určil splatnosť dlhu - nepovoleného prečerpania. Vzťahy z nepovoleného prečerpania sa v zmysle § 710 Obch. zák. spravujú ustanoveniami zmluvy o úvere (§ 497 a nasl. Obch. zák.). Ak teda žalobca požaduje od žalovanej úroky z úveru (debetný úrok vo výške 28%) odo dňa 12.07.2017 je zrejmé, že ide o úroky po splatnosti úveru. Dospel však k záveru, že takto určený úrok žalobcovi nepatrí. Vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.09.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR potvrdil správnosť názoru odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. V prípade zosplatnenia úveru svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Práve v tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd ďalej poukazuje na to, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením dlžnej sumy. Istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru podľa § 503 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov však musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobca ako veriteľ preto nemohol oprávnene požadovať od žalovanej ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí, žalobcovi prislúchajú len úroky z omeškania. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorá je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov nakoľko táto je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná. Žalobu o zaplatenie debetného úroku vo výške 28% ročne zo sumy 2.814,75 eura od 12.07.2017 do zaplatenia preto považoval za neopodstatnenú. Poukázal v tejto súvislosti aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 10Co/136/2017, v ktorom odvolací súd uviedol: "Úrok z úveru predstavuje cenu peňazí z zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk a práve absentujúci zisk pokrýva veriteľovi úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ), keď "Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem "značná nerovnováha" ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere, je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe "napriek požiadavke dôvery (dobrej viery - neoficiálny preklad)", treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne,

mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní". Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z úverových vzťahov, keď z dôvodovej správy k novele nar. vl. SR č. 87/1995 Z. z., vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. vyplýva, že "Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedľuje neprimeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa, keď spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprimeraných ziskov...". Je nepochybné, že za úver možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti), podľa jeho predstáv, poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť, avšak niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta) s tým, že uvedenej dispozície zákona sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti, popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách, pričom ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprimeraný nárast dlhu, zákonite nastupuje otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách). Podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z. z.. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania, sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu v ust. § 3a ods. 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z.. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny z čoho vyplýva, že rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania, patrí veriteľovi úrok, pričom jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úver s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Je nutné zároveň uviesť, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru." Vo vzťahu k argumentácii žalobcu poukazujúcej na rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017 a Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017 uviedol, že predmetné rozsudky vychádzajú z právneho názoru, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Tento právny názor je však prekonaný ustálenou

judikatúrou súdov Slovenskej republiky a Súdneho dvora Európskej únie, ktorá uvádza právny záver, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou aj keď uzavretou podľa Obchodného zákonníka, avšak podliehajúca režimu zákona o spotrebiteľských úveroch a režimu Občianskeho zákonníka a jeho úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských zmlúv. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. avšak nakoľko žalovanej, ktorá bola v spore plne úspešná, a preto jej patrí náhrada trov vo výške 100%, nevznikli žiadne trov, rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby bolo jeho žalobe vyhovené. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že mu ako veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu. Namietol, že v prípade ním uplatneného úroku vo výške 28% ročne nejde o zmluvný úrok, a teda ani úrok po zosplatnení, ale ide o zákonný úrok z titulu prekročenia, ktoré upravuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. f) a § 18). Samotný zákon počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročený. Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Naopak, podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Výšku úrokových sadzieb zverejňuje v úrokovej výveske na web stránke, a to nielen aktuálne vývesky, ale i vývesky historické. Zverejnením vývesiek úrokových sadzieb na webovom sídle a v pobočkách je splnená povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon nevyžaduje uvedenie úrokovej sadzby v zmluve o účte, a preto je zamietnutie nároku na úrok nedôvodné. Poukázal v tejto súvislosti aj na judikatúru Súdneho dvora, konkrétne na rozsudok súdneho dvora v prejudiciálnom konaní k Smernici 2008/48/ES - VEC C-42/15 z 9.11.2016, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda (Slovensko) rozhodnutím z 19. decembra 2014 doručeným Súdnemu dvoru 2. februára 2015, ktorý súvisí s konaním Home Credit Slovakia, a.s., proti W.G. X.. V zmysle uvedeného rozsudku sa článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči a ďalej sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpisania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice. Uvedené znamená, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sú povinnou náležitosťou úverovej zmluvy, avšak nemusia byť nevyhnutne v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach (ďalej aj ako "VOP") alebo sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Z uvedeného teda vyplýva, že VOP/ Sadzobník a Výveska úrokových sadzieb sú súčasťou zmluvy. Výška úroku pri nepovolenom debete na účte bola upravená vo Výveske úrokových sadzieb. Klient oboznámenie sa so zmluvnou dokumentáciou potvrdil svojim podpisom na zmluve, t.j. preukázateľne potvrdil preštudovanie dokumentácie upravujúcej daný zmluvný vzťah. Okrem toho sú všetky dokumenty, na ktoré odkazuje zmluva zverejnené na webstránke banky v aktuálnom znení, zverejnené na každom obchodnom mieste (pobočke banky) v aktuálnom znení o každej zmene dokumentácie je klient banky informovaný bankou aj vo výpise z účtu ako aj prostredníctvom internetbankingu, a vo výpise z účtu je okrem toho uvedená aj úroková sadzba prečerpania. Ako vyplýva z úvodných ustanovení zmluvy, zmluva bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka upravujúcimi zmluvu o bežnom účte (§ 708 a nasl. Obchodného zákonníka). V zmysle § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.). V zmysle § 711 ods. 1 Obchodného zákonníka za vykonanie platieb je banka oprávnená požadovať úhradu nákladov s tým spojených a použiť na ich započítanie peňažné prostriedky na účte. Poukázal na znenie VOP účinných v čase uzatvorenia zmluvy a predložil tiež Vývesku úrokových sadzieb účinnú v rozhodnom období (od času, kedy si žalobca uplatňuje nárok na úrok 28%). Odkázal tiež na uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 16Co/25/2017-114 zo dňa 20.2.2018, ktorým súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie a uviedol, že napriek tomu, že súd prvej inštancie nezavinil, že jeho rozhodnutie je nesprávne (vzhľadom na v odvolaní predložené dôkazy), odvolaciemu súdu nezostáva nič iné, než v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. S

oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 18 ods. 1. Ohľadne nároku na úrok 28% ročne odkázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/4/2018-54 zo dňa 27.3.2018. Krajský súd uviedol, že v dôsledku toho, že sa majiteľ dostal prečerpaním finančných prostriedkov na jeho osobnom účte do stavu mínusu, patria banke z takto poskytnutých peňažných prostriedkov žalovanému úroky dohodnuté zmluvne vo VOP, a to v bode 3.8 VOP a 3.12 s odkazom na bod 8.8 VOP s tým, že úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov ňou poskytnutých nad rámec zostatku na jeho účte. Nepovolené prečerpanie je podstatným porušením Zmluvy o bežnom účte, ktoré má za následok nielen právo banky požadovať úroky za prečerpanie účtu, s ktorou povinnosťou počíta aj Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 18 ods.1. Z ustanovení VOP, ktoré obsahujú dojednania o úroku pre prípad nepovoleného debetu vyplýva, že kopírujú zákonnú úpravu, keďže ide o inštitút prekročenia v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom úprava nároku na úrok pri nepovolenom debete vo VOP nie je žiadnou špecifickou zmluvnou podmienkou zavedenou výlučne žalobcom, ale vyplýva z ustanovení Obchodného zákonníka, ako aj zo Zákona o spotrebiteľských úveroch. S poukazom na uvedené žiadal odvolaniu vyhovieť.

6. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v preambule stanovuje, že zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú (ods. 31) a že v záujme zabezpečenia úplnej transparentnosti by sa spotrebiteľovi mali poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy o úvere, ako aj pri jej uzavieraní (ods. 32).

9. Informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy majú zásadný význam pre spotrebiteľa, najmä ak na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré vopred pripravil dodávateľ/veriteľ. Vzhľadom na nevýhodné postavenie, v ktorom sa nachádza spotrebiteľ voči dodávateľovi, pokiaľ ide o úroveň informovanosti, môže mať spotrebiteľ ťažkosti pri správnom vyhodnotení následkov niektorých zmluvných podmienok napriek tomu, že boli sformulované z jazykového hľadiska jasne. Posúdenie jasnosti a zrozumiteľnosti zmluvnej podmienky by sa preto nemalo obmedzovať na jej čisto formulačný aspekt a musí sa posudzovať podľa toho, či zaručuje spotrebiteľovi dostatok informácií, na základe ktorých bude schopný posúdiť výhody a nevýhody danej zmluvy a hroziace riziká. Spotrebiteľ musí byť schopný nielen pochopiť obsah zmluvnej podmienky, ale aj záväzky a oprávnenia, ktoré s ňou súvisia. Informácie týkajúce sa rozsahu záväzku a základných podmienok jeho budúceho plnenia musia byť preto vyjadrené v písomnej forme a prehľadne, jasným a zrozumiteľným spôsobom, aby spotrebiteľ mohol zväžiť, na základe ich posúdenia, či zmluvu uzavrie a v záujme úplnej transparentnosti musia byť poskytnuté informácie dostatočné na to, aby mu umožnili prijať obozretné rozhodnutie založené na dobrej informovanosti.

10. V súvislosti s prejednávanou vecou je potrebné tiež poukázať na to, že článok 18 ods. 1 smernice upravuje "Prekročenie" tak, že ak v prípade zmluvy o otvorení bežného účtu existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, obsahuje táto zmluva aj informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. e). Veriteľ v každom prípade poskytuje tieto informácie pravidelne písomne alebo na inom trvalom nosiči. V ust. § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, je prekročenie definované ako automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Podľa § 1 ods. 5 cit. zákona, na spotrebiteľský úver vo forme prekročenia sa vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 9 ods. 6, 7 a 8, § 11, § 18, § 20, § 21 a § 23, § 25 až 27. Podľa § 18 ods. 1 cit. zák., ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť.

11. V preskúmvanej veci nebolo v Zmluve o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 05.01.2010 medzi stranami dohodnuté povolené prečerpanie v zmysle § 710

Obchodného zákonníka. Z bodu 3.12 VOP vyplýva, že v danom prípade žalobca umožnil žalovanej, ktorá mala u neho zriadený účet, disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jej peňažných prostriedkov na tomto účte, a žalovaná sa zaviazala toto nepovolené prečerpanie bez zbytočného odkladu vyrovnať a zaplatiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. V danom prípade nepovoleného prečerpania tak išlo o prekročenie v zmysle § 2 písm. f) a § 18 ZoSÚ, na ktoré sa v zmysle § 1 ods. 5 ZoSÚ vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 9 ods. 6, 7 a 8, § 11, § 18, § 20, § 21 a § 23, § 25 až 27. Žalobca sa tak domáha zaplata úroku vo výške 28% ročne ako odplaty z nepovoleného prečerpania účtu s odkazom na VOP a Vývesku úrokových sadzieb.

12. V súvislosti so zabezpečením vysokého stupňa ochrany spotrebiteľa Smernica kladie dôraz na vysoký stupeň informovanosti spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy o úvere, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú, a vyžaduje preto od dodávateľa (veriteľa) zrozumiteľným a stručným spôsobom informovať spotrebiteľa a v záujme úplnej transparentnosti mu poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy ako aj pri jej uzatváraní. Umožnenie nepovoleného prečerpania nad rámec aktuálneho zostatku na účte predstavuje určitú formu úveru, keďže majiteľ účtu môže nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec vlastných prostriedkov, ktoré má na účte, a veriteľovi ich poskytnutím vzniká nárok na odplatu vo forme úroku.

13. Článok 18 smernice v bode 1 ukladá dodávateľovi/veriteľovi; v prípade umožnenia prekročenia; povinnosť uviesť v zmluve o otvorení bežného účtu aj informáciu uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. e), ktorou je úroková sadzba úveru. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v danom prípade sa síce stali VOP neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o bežnom účte, keď sa žalovaná s nimi vopred oboznámila, čo potvrdila svojím podpisom, avšak spôsob, akým bol v nich upravený úrok z nepovoleného prečerpania s následným odkazom na Vývesku úrokových sadzieb, nezodpovedá požiadavkám kladenými Smernicou na splnenie si povinnosti veriteľa informovať spotrebiteľa o tak závažnej podmienke akou je výška odplaty v podobe úrokovej sadzby, v dôsledku čoho nebol naplnený účel sledovaný Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. Na to, aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, musia mu byť poskytnuté jasné, zrozumiteľné a stručné informácie aj o zásadných podmienkach, za ktorých mu dodávateľ umožňuje v rámci bežného účtu nepovolené prečerpanie, vrátane nákladov s tým spojených. Z tohto hľadiska predstavujú VOP pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie rozsiahly a náročný text vopred naformulovaný žalobcom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť jeho obsah. Odkazom na VOP, jeho bod 3.12, nemohla žalovaná spoľahlivo poznať rozsah svojho záväzku z nepovoleného prečerpania, a takýto spôsob vyjadrenia záväzku, ktorý s ňou nebol dohodnutý individuálne a nebol dostatočne určitým spôsobom vyjadrený, nemohol spôsobiť vznik platného záväzku žalovanej na zaplata požadovaného úroku. Pokiaľ spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť sa pred uzatvorením zmluvy so zmluvnou podmienkou, má to ten dôsledok, že takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 4 písm. a/ Občianskeho zákonníka).

14. K obdobnému záveru dospel Krajský súd v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 9Co/92/2017, v ktorej v bode 13 rozsudku vyslovil, že zmluvné ustanovenie uvedené v bode 3.12 VOP žalobcu (Prima banka Slovensko, a.s. - poznámka odvolacieho súdu), podľa ktorého po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby "Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu", je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobcom požadovaný úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne, ktorý má povahu sankčného úroku, predstavuje neprípustné obchádzanie kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje právo veriteľa požadovať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania. Výška úrokov z omeškania je upravená § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a je vzhľadom na jej naviazanie na základnú úrokovú sadzbu ECB variabilná. V každom období je však rádovo nižšia ako žalobcom požadovaný sankčný úrok vo výške 28 % ročne. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že sankčný úrok vo výške 28 % ročne je vo výške zjavne neprimeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne prípadne vôbec, avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške blížiacej sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Z údajov zverejňovaných Národnou bankou Slovenska na jej internetovom sídle vyplýva, že žalobca oproti priemernej úrokovej sadzbe v mesiaci júl 2017, kedy došlo k uzatvoreniu účtu žalovanej, požaduje úrok viac než dvojnásobne vyšší. Hoci v tomto prípade ide o prečerpanie nepovolené, takto veľký rozdiel nie je ničím odôvodnený. Žalobca tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzavrieť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými

mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaný ako spotrebiteľ nebol v zložitej finančnej situácii, nedostal by sa do nepovoleného prečerpania a nezaviazal by sa tým platiť takto neprimerane vysoký úrok z požičaných peňazí.

15. Rovnako možno poukázať na to, že vo veci vedenej pod sp. zn. 5Co/271/2018 Krajský súd v Bratislave ohľadne nepriznania požadovaného 28%-ného úroku z nepovoleného prečerpania dospel k záveru, že ročný úrok dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (13 %), čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené potvrdili sudy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010). Zároveň je potrebné uviesť, že úrok vo výške 28 % ročne v danom prípade predstavuje sankciu za porušenie povinnosti spotrebiteľa. Dojednanie o takomto neúmerne vysokom plnení za stavu, že nepovolené prečerpanie je zo strany dodávateľa možné zároveň postihnúť aj ďalšou sankciou, a to zmluvnou pokutou, nepochybne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, čo spôsobuje jeho neprijateľnosť, neplatnosť v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Nakoľko je dojednanie o výške úroku v celom rozsahu neprijateľné, nemožno ho ďalej ani moderovať.

16. Napokon treba považovať za správne i konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalobcovi nárok na zaplatenie požadovaných úrokov po zosplatnení nevznikol ani z dôvodu, že žalobca účet žalovanej zatvoril ku dňu 11.07.2017, čím určil splatnosť dlhu, resp. úveru, pričom však so zreteľom na dôvody podrobne vysvetlené v odôvodnení napadnutého rozsudku veriteľovi právo na úroky z úveru za obdobie po jeho splatnosti nepatrí.

17. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť záveru súdu prvej inštancie, že žalobcovi nárok na zaplatenie uplatneného úroku nevznikol.

18. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p., avšak nakoľko žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní úspech, celkom nepochybne žiadne trovy nevznikli, náhradu trov odvolacieho konania jej nepriznal.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok

minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).